GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 156. *Vinerĭ, 17 (29) Iulie.* **1887.**

Braşovŭ, 16 Iulie 1887.

„Este bine şi de lipsă sĕ se facă lumină şi asupra raporturilorŭ dintre cărturarii noştri muntenĭ între ei şi asupra legăturilorŭ lorŭ cu poporulŭ. Sĕ scimŭ cum stămŭ şi ce putemŭ aştepta dela dênşii, dér mai vêrtosŭ sĕ aflămŭ unde e buba şi ca Românĭ cinstiţĭ şi conscienţioşĭ sĕ căutămŭ a-o lecui“.

Aşa scriamŭ în ajunulŭ alegerilorŭ trecute dietale, neliniştiţĭ şi îngrijaţĭ de veştile ce le primeamŭ din munţii apusenĭ. De atuncĭ încóce amŭ fostŭ în posiţiune a publica unŭ şirŭ de corespondenţe dela diferiţĭ fruntaşĭ ai Moţilorŭ carĭ toţĭ s'au ocupatŭ, fiecare din punctulŭ sĕu de vedere, de causele stagnaţiunei şi dărăpănărei afacerilorŭ nóstre naţionale în acéstă parte romantică a Ardealului.

Era timpulŭ supremŭ ca sĕ se facă odată lumină asupra situaţiunei din munţii noştrii apusenĭ şi credemŭ, că s'a şi făcutŭ lumină în multe privinţe. Probabilŭ că cele ce s'au scrisŭ despre faptele muntenilorŭ au fostŭ icĭ şi colo esagerate, ajunge însĕ că din tóte împărtăşirile ne putemŭ forma aḍĭ o ideă despre causele rĕului, de care sufere în mĕsură însemnată tocmai aceea parte a societăţii române muntene, care este chiămată sĕ premérgă cu esemple bune şi sĕ conducă poporulŭ.

La facerea diagnosei bólei, de care suferŭ muntenii noştri, ne vine încâtva întru ajutorŭ o corespondinţă, ce-o publicămŭ mai josŭ.

Unŭ altŭ fruntaşŭ se încércă a trage conclusiunea din cele ce s'au scrisŭ până acum despre atitudinea conducĕtorilorŭ muntenĭ şi constată cu acéstă ocasiune multe adevĕrurĭ, dér în cestiunea cea mai principală, acolo unde e vorba de a se îndrepta rĕulŭ, de a se găsi mijloculŭ de lecuire, şovăesce, caută sĕ acopere ranele şi sĕ le cureze cu paliative.

Credemŭ că nu mai este de lipsă a accentua, că noi nu ne putemŭ nicĭdecum împăca cu metoda de a ascunde faptele condamnabile ale unora şi altora dintre bărbaţii de frunte şi a-i cruţa până în infinitŭ, ca nu cumva turburându-i sĕ se rupă cu totulŭ de noi şi sĕ iésă din şirulŭ combatanţilorŭ pentru causa naţională.

Este în mare rĕtăcire fruntaşulŭ munteanŭ décă crede, că discordia ce esistă între Românii cu carte din acea parte se póte delătura prin aceea, că ambiţiunile, susceptibilităţile şi defectele unora şi altora vorŭ fi cruţate, éră ei vorŭ fi giugiuliţĭ ca nisce copii resfăţaţĭ ai naţiei nóstre.

„Din tóte ne-amŭ câştigatŭ convingerea,“ ḍice fruntaşulŭ din vorbă, „că interesele private de-o parte, ér ura personală de alta este bóla, de care sufere acéstă parte a corpului naţionalŭ.“

Décă este aşa, atuncĭ nu înţelegemŭ cum s'ar puté combate bóla periculósă cu succesŭ întrebuinţândŭ „mijlóce blânde.“

Este vorba de apĕrarea causei naţionale şi X, Y şi Z au îmbătrânitŭ în păcatulŭ de a voì sĕ trécă ca representanţĭ ai causei poporului salvându-şĭ întotdéuna interesele private şi satisfăcêndu-şĭ întotdéuna ambiţiunile lorŭ false personale şi pofta de invidiă.

Trebue sĕ ne convingemŭ însĕ la fiăcare pasŭ, că interesulŭ privatŭ alŭ lui X, Y şi Z paraliséză mai multŭ séu mai puţinŭ interesulŭ comunŭ naţionalŭ, ér ambiţiunile şi invidiele lorŭ turbură pacea dintre noi şi ne facŭ incapabilĭ de-o acţiune solidară şi energiósă în interesulŭ poporului.

Ce „mijlóce blânde“ arŭ puté fi acelea, carĭ sĕ facă pe X, Y şi Z sĕ se lapede de interesele şi poftele lorŭ private în folosulŭ causei comune, când ei au îmbĕtrânitŭ în apucăturile lorŭ păcătóse?

Orĭ dóră fruntaşulŭ, care ne recomandă sĕ cruţămŭ păcatele comise în detrimentulŭ causei poporului nostru, este de părere, că ajunge ca buna înţelegere între Românii cu carte sĕ fiă susţinută şi numai cu mijlóce artificiale, de aḍĭ pană mâne, ca sĕ apĕremŭ uniţĭ faţă cu adversarii noştri?

Dér nu scie elŭ că X. Y şi Z nu-şĭ potŭ satisface interesele şi poftele lorŭ particulare fără ca sĕ scie adversarii? Nu vede elŭ cum s'au încuibatŭ aceştia în oraşele de frunte din munţii apusenĭ şi cum teroriséză poporulŭ cu ajutorulŭ celorŭ slabĭ de ângerŭ?

Apoi cu concordia la aparenţă, unde amŭ ajunsŭ de douĕḍecĭ de anĭ încóce în afacerile nóstre naţionale din munţĭ? S'au totŭ acoperitŭ defectele, s'au totŭ cruţatŭ unii şi alţii şi ce amŭ dobênditŭ cu acésta până acuma?

De sigurŭ nu cruţarea pĕcatelorŭ şi nu blândeţa faţă cu cei ce le comitŭ fără nicĭ o sfială în ḍiua mare, este mijloculŭ de a restabilì „concordia completă şi sinceră“ între Românii muntenĭ, ci numai combaterea leală şi déptă a relelorŭ pornirĭ şi a faptelorŭ condemnabile, numai controlulŭ strictŭ reciprocŭ, numai rigorositatea morală naţională póte pune capĕtŭ desbinărilorŭ, numai o solidaritate întemeiată pe base tarĭ şi sincere între fruntaşii muntenĭ póte aduce folosŭ poporului!

Sasii ardelenĭ.

In articululŭ primŭ din numĕrulŭ precedentŭ alŭ fóiei nóstre amŭ promisŭ că vomŭ reveni asupra acelei părţĭ din articululŭ apărutŭ în „Neue Freie Presse“ despre Sasii ardelenĭ, care arată îndatoririle ce trebue sĕ le ia asupră'şĭ guvernulŭ ungurescŭ în schimbulŭ recunóscerei din partea Sasilorŭ a statului „maghiarŭ“.

Guvernulŭ ungurescŭ sĕ nu mai acuse pe Sasĭ că uneltescŭ contra statului, cu atâtŭ mai multŭ că însuşĭ Trefort a admiratŭ înalta desvoltare a poporului săsescŭ, care 'şĭ-a documentatŭ fidelitatea sa către statŭ în acte sĕrbătorescĭ şi care are în corporaţiunile sale autonome ca cele mai subordinate organe bărbaţĭ cu gradulŭ de doctorŭ din Iena şi desterĭ în tóte artele libere. Prin urmare, stândŭ lucrurile astfelŭ, unŭ guvernŭ centralŭ înţeleptŭ nu se cade sĕ vateme consciinţa de sine a Sasilorŭ, trimiţêndŭ ca representanţĭ ai puterii sale controlătóre bărbaţĭ, carĭ în privinţa sciinţei, inteligenţei şi a culturei stau multŭ îndĕrĕtulŭ Sasilorŭ. Representanţii maghiarismului pe teritoriu săsescŭ suntŭ nisce elemente fórte problematice, care nu suntŭ demne a representa statulŭ nicĭ capabilĭ a deştepta iubire pentru elŭ. Aci nu se'nţelegŭ numai fişpanii, deşi brutalitatea lui Gregor Bethlen şi Desider Banffy a devenitŭ proverbială. Aceştia se geréză nu ca organe ale guvernului centralŭ, carĭ suntŭ subordinaţĭ unei puterĭ mai înalte şi carĭ datorescŭ acesteia responsabilitate, ci ca guvernatorii Turciei în timpulŭ lorŭ de flóre, carĭ erau trimişĭ în vilaete, ca sĕ facă ordine după maniera lorŭ. Avemŭ în vedere si pe ómenii mai micĭ, carĭ se umflă ca mărimĭ închipuite, carĭ îşĭ umplu gura cu frase marĭ, spre a'şĭ masca rĕu goliciunea lorŭ internă, şi carĭ petéză firma cea curată a patriotismului cu nisuinţe egoiste. Orĭ câtŭ de paradoxŭ apare, dér cu iubire de patriă „maghiară“ se facŭ cele mai bune geşefturĭ. Acestorŭ uneltirĭ condamnabile trebue sĕ li-se pună capĕtŭ. D. Tisza a doveditŭ în alegerea fişpanului din Braşovŭ, a actualului comite săsescŭ provisoriu, o mână norocósă. Contele Andreiu Bethlen duce în Braşovŭ şi Sibiiu unŭ regimŭ dreptŭ şi simpatiile Sasului i se dovedescŭ în aşa mĕsură, încâtŭ le-ar fi, póte, mai bine venitŭ elŭ ca adevĕratŭ comes, decât vre-unŭ politicŭ problematicŭ. Nu-i vorbă, se ţine strînsŭ la tradiţiune d'a se numi comes unŭ Sasŭ neaoşŭ şi după cum se va resolva acéstă cestiune personală se va recunósce, décă cercurile ce dau mĕsura suntŭ dispuşĭ a satisface dorinţelorŭ şi gravaminelorŭ Sasilorŭ.

Se aducŭ apoi laude lui Tisza, că e talentatŭ şi că nu póte fi şovinistŭ când e vorba de a aplana cestiunĭ importante; că elŭ are parte însemnată la reînfiinţarea statului „ungurescŭ“. Se laudă Franz Kazinczy şi contele Stefanŭ Szechenyi carĭ au scrisŭ despre »puterea cuceritóre“ a maghiarismului décă procede cu blândeţe şi înţelepciune, Franz Deak creatorulŭ legii de naţionalitate.

Sasii ardelenĭ — încheiă articululŭ — şĭ-au redusŭ cumplitŭ pretenţiunile lorŭ, şĭ-au sacrificatŭ cele mai multe din privilegiele lorŭ garantate atacurilorŭ şi amestecurilorŭ violente; ei vreau sĕ fiă bunĭ patrioţĭ ungarĭ de limbă germană, ceea ce însuşĭ Kossuth în 1880 a desemnat'o ca o flóre mirositóre pe pămêntulŭ statului ungarŭ, şi pe lângă acésta Sasii amintescŭ cuvintele lui Herder: »Celŭ ce'mĭ ameninţă limba, vrea sĕ'mĭ răpéscă şi mintea şi modulŭ meu de viétă, onórea şi drepturile poporului meu.“

Industria spirtului românŭ.

Spirtulŭ românŭ face mare concurenţă spirtului ungarŭ, de aci şi decădinţa industriei de spirtŭ ungarŭ, precum ne spune într'unŭ articulŭ „Pester Lloyd“:

Până la 1885 România n'a avutŭ nicĭ o industriă de spirtŭ, importa din Ungaria marĭ cantităţĭ. Guvernulŭ românŭ însĕ acordândŭ marĭ beneficii pentru fabricele de spirtŭ ce s'au înfiinţatŭ în ţéră din acelŭ anŭ, şi anume acordândŭ premiulŭ de esportŭ de 25 francĭ pentru fiecare hectolitru de spirtŭ, încă în acelaşŭ anŭ România începù sĕ espórte. In 1885 esportà puţinŭ, 3520 hectolitri la Triest, cea mai principală piéţă pentru spirtulŭ austriacŭ şi ungarŭ. Premiulŭ de esportŭ de 25 francĭ făcù ca spirtulŭ românŭ sĕ fiă mai eftinŭ cu multŭ decâtŭ celŭ austro-ungarŭ şi aşa sĕ înlăture încetulŭ cu încetulŭ spirtulŭ austro-ungarŭ în Triestŭ. In fiecare douĕ sĕptĕmânĭ vaporulŭ „Lloyd“ aducea din Brăila 100 şi mai multe butóie, ér o cantitate totŭ aşa de mare se aducea pe calea ferată în vagóne-reservorii.

Aşa sta lucrulŭ când a isbucnitŭ rĕsboiulŭ vamalŭ cu România. Ungaria voì sĕ foloséscă acéstă ocasiune spre a lua mĕsurĭ de represalii în contra importării spirtului românŭ în Triestŭ. Guvernulŭ austriacŭ însĕ n'a pututŭ fi câştigatŭ pentru aceste vederĭ. Astfelŭ importulŭ spirtului românŭ nu numai nu fù împedecatŭ, ci devenì încă şi mai mare. Până aḍĭ spirtulŭ românŭ e cu 20—25 procente mai eftinŭ ca celŭ austro-ungarŭ, de aceea şi importulŭ crescù din lună 'n lună. In 1886 s'a importatŭ spirtŭ românŭ în Triestŭ 31,114 hectl. = 25 07 procente din importulŭ totalŭ. In semestrulŭ I din 1887 se importară deja 21,206 hectl. spirtŭ românŭ în Triest, pe când întregulŭ esportŭ de spirtŭ ungarŭ în 1886 n'a trecutŭ peste 69,912 hectl. In cele dintêiu patru lunĭ 1887 a esportatŭ Ungaria numai 13,258 hectl. spirtŭ, pe când în acelaşĭ spaţiu de timpŭ au sositŭ în Triestŭ 16,088 hectl. spirtŭ din România.

Fabricantulŭ de spirtŭ în România are multe avantage cu transportulŭ. Ca esemplu aduce »Pester Lloyd“ faptulŭ, că transportulŭ a 100 chilograme de spirtŭ din Ploescĭ la Triestŭ costă numai cu circa 40 cr. mai multŭ ca din Cluşiu, cu circa 75 cr. mai multŭ ca din Aradŭ la Triestŭ. Socotindu-se premiulŭ de 25 francĭ de esportŭ ce-lŭ oferă guvernulŭ românŭ şi alte beneficii, e cu neputinţă ca spirtulŭ ungarŭ sĕ concureze cu celŭ românŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de honveḍĭ érăşĭ a făcutŭ unŭ pasŭ pentru monopolisarea industriei din ţéră de către „Kulturegylet“. Este sciutŭ, că pentru provederea glotaşilorŭ cu îmbrăcămintea necesară, ministrulŭ ungurescŭ a datŭ „Kulturegylet“-ului împuternicire de a comanda în sumă de 100,000 fl. încălţămintele şi curelăriele trebuinciósе. Acum o nouĕ împuternicire a datŭ ministrulŭ de honveḍĭ „Kulturegylet“-ului de a comanda pentru 45,000 fl. postavŭ pentru mantale pe séma glotaşilorŭ. „Kulturegylet“-ulŭ a comandatŭ din Braşovŭ 10,000, ér din Sibiiu 5000 de metri. In adevĕrŭ — ḍice „Kolozsvár“ — industriaşii ar puté sĕ se inscrie în masse ca membrii ai »Kulturegylet“-ului, séu celŭ puţinŭ prin singuraticele reuniunĭ de industriă ar puté sĕ înapoieze o parte din jertfa ce se face pentru ei. — Asta-i poli-

tica de „dă-mĭ, ca sĕ ţĭ dau“ a Kulturegyletuluĭ. Se vede că Jidoviĭ suntŭ bine representaţĭ în sinulŭ luĭ.

—x—

In *Streja-Cherţişóra* au arsŭ la 22 Iulie n. 36 de case şi edificiĭ economice.

—x—

Ni se comunică următórea scire durerósă cu data 24 Iulie n.: Erĭ în 23 Iulie s. n. pre la 7 óre p. m. ridicându-se de către apusŭ o *furtună îngrozitóre*, a causatŭ nespuse daune în hotarulŭ comuneĭ Surduculŭ mare. (Comit. Caraşuluĭ). Grâulŭ şi secările ce erau adunate în crestăţĭ (crucĭ) au fostŭ împrăştiate tóte în aşa mĕsură, încâtŭ nu se maĭ cunoscea nicĭ loculŭ unde erau aşeḑate maĭ nainte, ba snopiĭ de pre pămĕntulŭ unuia erau aruncaţĭ pre alŭ celuilaltŭ, alţiĭ deslegaţĭ şi sfărîmaţĭ cu totulŭ. Cucuruzulŭ culcatŭ totŭ la pămĕntŭ, şi în mare parte frântŭ, fênulŭ împrăştiatŭ, casele descoperite, arboriĭ, dér maĭ alesŭ pomiĭ de pe moşiile amărîtuluĭ poporŭ, uniĭ erau frânţĭ, alţiĭ scoşĭ din rădăcină şi trântiţĭ la pămĕntŭ. Ér ceea ce a maĭ putută scăpa de furia acestuĭ uraganŭ, întru atâta au fostŭ de scuturaţĭ de fructele lorŭ, încâtŭ le puteaĭ aduna de pre sub eĭ cu lopata. Iţĭ era maĭ mare jalea a privi la bietulŭ poporŭ care mergêndŭ în diminéţa ḑileĭ următóre la ţĕrină ca sĕ véḑă dauna causată în fructele sale, vené către casă văĕrându-se şi plângêndŭ cu amarŭ. Sĕraculŭ poporŭ românŭ, chiarŭ atuncĭ, când spera maĭ tare că va avé la tómnă cu ce molcomi pe esecutoriĭ de dare, — a fostŭ silitŭ a primí asupră-ĭ acéstă grea lovitură!! — Surduculŭ mare, 24 Iulie st. n. 1887. *Iosifŭ Peteanu*, preotŭ gr. cat.

—x—

In *Tiuza* au arsŭ la 12 Iulie 12 case împreună cu edificiile economice.

—x—

Mercurĭ la 2 óre p. m. s'a oficiatŭ, în biserica sf. Gheorghe Nou din Bucurescĭ de către S. S. arhereulŭ Calistratŭ Orleanu, încunjuratŭ de maĭ mulţĭ preoţĭ, serviciulŭ funebru pentru odihna sufletuluĭ bĕtrânuluĭ profesorŭ *Aronŭ Florianŭ*. Asistară la serviciu, pe lângă membriĭ familieĭ, d-niĭ P. S. Aurelianŭ, G. Filitis, S. Populeanu, I. Poenaru Bordea, D. P. Moruzzi, generalŭ Adrianŭ, D. A. Laurianŭ, C. G. Cociaşŭ, Gr. Andronescu, M. Iulian, G. Bursanŭ, S. S. Hagi Panteli, Scarlatŭ Rosetti, P. Cernătescu, I. G. Bibicescu, St. Ioanide, C. Cornoiu, Riureanu, şi maĭ mulţĭ profesorĭ, amicĭ séu foştĭ elevĭ aĭ decedatuluĭ. D. D. A. *Laurianŭ* a rostitŭ unŭ discursŭ în biserică. Cortegiulŭ funebru s'a îndreptatŭ la cimitirulŭ Belu, trecêndŭ pe la Universitate, unde s'a opritŭ şi s'a făcutŭ o scurtă rugăciune. Pe carulŭ funebru între alte coróne se distingeau două: una din partea familieĭ şi alta din partea ministeruluĭ instrucţiuneĭ publice. Cortegiulŭ funebru era precedatŭ de o delegaţiune a scólelorŭ din capitală cu drapelulŭ liceuluĭ S. Sava. Panglicele caruluĭ funebru erau ţinute de d-niĭ P. S. Aurelianŭ, D. A. Laurianŭ, Mărescu şi C. Marcovicĭ.

—x—

Ministrulŭ Trefort a maĭ „pricopsitŭ“ şi pe preotulŭ gr. or. *Nicolae Dajanŭ* din Singĕtinŭ cu 50 fl. — Ne mirămŭ noĭ de ce castraveţiĭ suntŭ aşa de scumpĭ véra asta! A avutŭ cu ce sĕ-ĭ plătéscă bine părintele Dajanŭ ca trufanda.

—x—

Tinerimea maghiară din Pesta are de gândŭ sĕ înfiinţeze unŭ ḑiarŭ intitulatŭ »A magyar ifiuság Közlönye“, cu scopŭ d'a deştepta în tinerime inclinarea spre probleme ideale ale vieţiĭ pentru totŭ ce e frumosŭ şi bunŭ. — De n'ar consta aceste idealurĭ în: Maghiarĭă fără piciorŭ de altŭ neamŭ, Kulturegyleturĭ, demonstraţiunĭ à la büdös bocskor, nix daits, büdös oláh etc. totŭ lucrurĭ bune şi frumóse!

—x—

Cu ocasiunea esposiţiuneĭ industriale din *Deşiu* se va întocmi şi o esposiţiune de caĭ, ce se va estinde peste totŭ Ardélulŭ. Statulŭ a destinatŭ 4000 francĭ pentru premiurĭ. Herghelia din Făgăraşŭ va fi representată cu 35 caĭ.

—x—

Societatea istorică unguréscă şi-a ţinutŭ adunarea sa generală de éstŭ anŭ la 24 Iulie n. în *Deva*. Preşedintele Anton Szecsen a vorbitŭ despre „însemnătatea istorieĭ ardelene şi a scrieriĭ istorieĭ“, negreşitŭ că după calapodulŭ luĭ Hunsdörfer.

—x—

Societatea „Concordia“ din Blaşiu va da o petrecere de véră Duminecă în 31 Iulie st. n. a c. în grădina luĭ D. Comşa în „Veza“. Inceputulŭ la 2 óre p. m. Blaşiu, 27 Iulie 1887. Comitetulŭ arangiatorŭ. Preţulŭ de întrare: pentru o persónă 60 cr., pentru o familiă 1 fl. In casŭ de timpŭ nefavorabilŭ, petrecerea se va amâna pe Dumineca proximă următóre.

—x—

La congresulŭ *higienicŭ şi demograficŭ*, ce se va ţiné în acestŭ anŭ în Viena sub protectoratulŭ prinţuluĭ de corónă Arhid. Rudolf, vorŭ lua parte peste 700 de medicĭ de maĭ tóte ramurile şi dela maĭ tóte popórele culturale de pe pămĕntŭ. Dintre mediciĭ românĭ iau parte domniĭ Dr. Babeşŭ şi Dr Felix, ambiĭ profesorĭ la facultatea de medicina din Bucurescĭ.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de interne *a opritŭ întrarea* în ţĕrile corónei ungare următórelorŭ ḑiare: „Internationale Bibliothek“ din New York, fóia anarhistuluĭ Most; „Oberdank, Organo di propaganda del Fascio per Italia irridenta“, ce apare în Parma, ca fiindŭ fóiă irredentistă; „Il Gazettino, Giornale della democrazia veneta“ din Veneţia, „Wiarus Pismo tygo-aniowe dla ludu“, fóiă polonă din America; »Ilovan“, fóiă boemă din Texas şi în fine „Narod“ din Spalato, ca fiindŭ foĭ socialiste.

—x—

Viile din Dunavecse le devastéză o nouă specie de insectă, care s'a ivitŭ în nĕspusă mulţime. S'a cerutŭ dela ministerulŭ respectivŭ sĕ ia mĕsurĭ.

—x—

Têrgulŭ de rîmătorĭ dela Turnu-Severinŭ face mare concurenţă celuĭ din Steinbruch prin eftinătatea întreţineriĭ rîmătorilorŭ. Se vorbesce că chiar comercianţiĭ ungurĭ de rîmătorĭ suntŭ dispuşĭ a face cumpĕrărĭ şi a-şĭ întreţine porciĭ la têrgulŭ din Turnu-Severinŭ. Acestŭ têrgŭ a fostŭ visitatŭ la 11 Iulie de d. Bauman, directorulŭ têrguluĭ de rĕmătorĭ dela Steinbruch, însoţitŭ de mediculŭ veterinarŭ şi de unŭ inspectorŭ, carĭ au rĕmasŭ fórte satisfăcuţĭ de instalaţiunea têrguluĭ românŭ.

—x—

In comuna Jitveiu, comitatulŭ Têrnava mică, e de ocupatŭ *postulŭ de magistru postalŭ* dotatŭ cu 150 fl. leafă anuală, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă şi 120 cheltuelĭ de transportŭ. Se cere contractŭ şi cauţiune de 100 fl. banĭ gata. Petiţiunile se trimitŭ în timpŭ de treĭ sĕptĕmânĭ la direcţia postală din Sibiiu.

—x—

In Nr. 139 alŭ »Gaz. Trans.«, raportându-se despre succesulŭ esamenuluĭ de maturitate dela liceulŭ românescŭ din locŭ, din eróre s'a pusŭ d-lŭ *Petru Popoviciu* în seria celorŭ declaraţĭ maturĭ cu suficientŭ, în locŭ de a se pune în seria celorŭ declaraţĭ maturĭ cu *bine*. De asemenea între maturisanţiĭ scóleĭ comerciale s'a schimbatŭ numele de botezŭ alŭ d-luĭ *Steriu*, punêndu-se Stefanŭ, în locŭ de *Stelianŭ*.

Dr. Assaky profesorŭ la facultatea de medicină în Bucurescĭ a întreprinsŭ cu ajutorulŭ editoruluĭ francesŭ Alcan, publicarea la Paris a uneĭ reviste bilunare, care pórtă titlulŭ de *Archives roumaines de médecine et de chirurgie*. Acéstă revistă, alŭ căreĭ primŭ numĕrŭ a apărutŭ, va apăré regulatŭ la fiecare două lunĭ într'o broşură de vr'o cincĭ séu şése cóle de tiparŭ şi va cuprinde lucrările originale ale celorŭ maĭ distinşĭ medicĭ românĭ. Cu modulŭ acesta, Dr. Assaky speră sĕ ţină în curentŭ lumea învĕţată streină cu lucrările medicilorŭ românĭ şi sĕ facă şi pe Românĭa, întru câtŭ privesce medicina, sĕ între în curentulŭ sciinţificŭ europénŭ. Primulŭ numĕrŭ e câtŭ se póte de interesantŭ, ḑice „Voinţa Naţională“; elŭ cuprinde câteva lucrărĭ şi observaţiunĭ originale ale d-lorŭ d-rĭ I. Felix, Manolescu, Babeşŭ, Hepites, Buicli şi Assaky.

Munţiĭ apusenĭ, Iulie 1887.

(O reasumare). De unŭ timpŭ încóce munţiĭ apusenĭ şi starea lucrurilorŭ românescĭ din acelŭ ţinutŭ nu maĭ înceteză a fi obiectulŭ uneĭ continue agitaţiunĭ, atâtŭ în pressa naţională, câtŭ şi în viéţa socială de acolo.

Ne-amŭ fi bucuratŭ din inimă, când iniţiatoriĭ acesteĭ agitaţiunĭ arŭ fi fostŭ conduşĭ de intenţiunea de a sana rĕulŭ prin consolidarea puterilorŭ intelectualĭ de o parte, prin convertirea celorŭ rĕtăciţĭ şi slabĭ de ângerŭ de altă parte.

A făcutŭ însĕ o penibilă impresiune asupra nóstră — a celorŭ ce cunóscemŭ prea bine ómeniĭ şi lucrurile din munţiĭ apusenĭ — împrejurarea, că uniĭ dintre aceştĭ instigatorĭ nicĭ pe departe nu ţinŭ înaintea ochilorŭ interesele comune naţionalĭ, şi nicĭ nu lucră cu intenţiune de a restabili concordia şi buna înţelegere între ceĭ chiămaţĭ a promova interesele nóstre politice, economice şi culturale, ci din contră, propagă ura între fraţĭ şi prin aceea paraliséză şi paşiĭ acelora, carĭ nicĭodată şi sub nicĭ o împregiurare nu s'au abătutŭ din calea percursă de braviĭ antecesorĭ din acelea locurĭ.

Acesteĭ stărĭ de lucrurĭ trebue sĕ i se pună capĕtŭ.

Am percursŭ cu mare atenţiune tóte cele petrecute în acestŭ ţinutŭ istoricŭ alŭ patrieĭ nóstre; am cetitŭ de amĕruntulŭ tóte cele scrise despre actele şi faptele muntenilorŭ, şi din tóte ne-amŭ câştigatŭ convingerea, că interesele private de o parte, ura personală de alta este morbulŭ de care sufere acéstă parte a corpuluĭ naţionalŭ.

Acéstă diagnosă este deplinŭ constatată, când reasumândŭ cele petrecute vedemŭ scrisŭ negru pe albŭ, că unŭ fruntaşŭ se separéză de grosulŭ inteligenţeĭ, atuncĭ când este vorba de înfiinţarea unuĭ institutŭ de creditŭ românescŭ, — când vedemŭ că altulŭ atacă fără cruţare pre unulŭ, carele în unŭ momentŭ nefericitŭ—constrinsŭ de împregiurărĭ familiarĭ — a făcutŭ unŭ pasŭ greşitŭ; şi totŭ acela apĕră pre altulŭ, carele din o neprecauţiune juvenilă subscrie unŭ actŭ antinaţionalŭ, precând pe altă cale maĭ óblă şi cu mijlóce maĭ blânde şi unulŭ şi al-

FOILETONU.

(14)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

IV.

Schitulŭ fetelorŭ nobile.

— D-ta, d-le conte, aĭ vré...

— Vreau sĕ ţĭ facŭ o esistenţă splendidă, — ḑise Martinengo rădicêndŭ capulŭ. — Aḑĭ sunt podestatulŭ Padoveĭ; peste unŭ anŭ voiu fi doge alŭ Veneţieĭ.

— D-ta?

— Da, eu. Cu ajutorulŭ luĭ Loredano voiu rĕsturna pe Franceesco Foscari, care e bĕtrânŭ. Mâna acésta pe care ţĭ-o oferŭ va purta inelulŭ ducalŭ, pe frunte voiu purta diadema şi d-ta veĭ fi regina Veneţieĭ. Spune, nu-ĭ asta o sórtă de rĕmnitŭ?

Fiica Adriaticeĭ nu rĕspunse acestorŭ vorbe, carĭ décă ea le-ar fi destăinuitŭ, puteau sĕ facă pe Martinengo sĕ piară pe eşafodŭ orĭ sub Plumburĭ. Veneţia se mulţumĭ numaĭ sĕ se ducă spre uşa pe care eşise Fiametta şi o strigă de maĭ multe orĭ.

— Ce vreĭ sĕ facĭ? o întrebă Martinengo.

— Iartă-mĕ, domnule conte, te ascultŭ numaĭ decâtŭ! îĭ rĕspunse Veneţia.

Şi adresându-se camerieiĭ:

— Du-te de veḑĭ, décă signorul Felice Badoer n'a părăsitŭ încă schitulŭ şi adu-lŭ aci! îĭ ḑise.

Fiametta eşi numaĭ decât şi apucă pe drumulŭ celŭ maĭ scurtŭ spre pórta d'afară a schitului unde o aştepta o privelişte ciudată.

Gondolierulŭ Ricardo, pe care nu l'am maĭ vĕḑutŭ de 17 anĭ, se bătea cu bastonulŭ împotriva unuĭ soldatŭ armatŭ cu o sabie lungă cu care se silea sĕ lovéscă pe gondolierŭ.

— Aţĭ înebunitŭ? ḑise Fiametta aruncêndu-se între luptătorĭ şi, adresându-se gondolieruluĭ: te baţĭ la pórta schituluĭ şi cu unŭ bastonŭ în potriva uneĭ săbiĭ solide? Vréĭ sĕ te omóre?

— N'aibĭ nicĭ o frică, Fiamma, Fiammina, Fiammetta mea! ḑise Ricardo dând binişor la o parte pe tînĕra femeiă cu mâna stângă, pe când cu drépta para loviturile furióse ale sabieĭ potrivniculuĭ sĕu.

Fiametta nu maĭ lua ochiĭ dela soldatŭ.

— Heĭ, da, este Bartolomeo, sergentulŭ Bartolomeo! ḑise ea, cunoscêndu-lŭ în sfĕrşitŭ.

— Da, elŭ este, chiar elŭ este! rĕspunse gondolierulŭ. — A venitŭ la schitulŭ Fetelorŭ nobile, fiindcă însoţesce pe stăpânulŭ luĭ, pe podestatulŭ Padoveĭ, pe contele Martinengo. Inchipuesce ţĭ, Fiametta mea, că de şépte-spre-ḑece anĭ blăstĕmatulŭ ăsta n'a putută mistuĭ ruşinea de pe podulŭ Castellanilorŭ. Ah, nu uitŭ nicĭdecum prietenulŭ. — N'a fostŭ rea lovitura asta, sergente Bartolomeo, şi décă n'aşĭ fi paratŭ bine, îmĭ despicaĭ capulŭ.

— Nu-ţĭ este ruşine sĕ mĕsorĭ arma unuĭ soldatŭ împotriva bastonuluĭ unuĭ ţĕranŭ? strigă Fiametta vrêndŭ sĕ s'arunce pe Bartolomeo.

— Oh, sĕ nu vorbimŭ rĕu de bastonŭ, bastonulŭ are şi elŭ bunătatea luĭ, mĕ rogŭ! rĕspunse Ricardo cu tonulŭ pe care i l'am auḑitŭ pe Bucentaur.

Totŭ în clipa asta gondolierulŭ lovĭ încheetura mâneĭ sergentuluĭ şi-ĭ asvêrlĭ sabia la ḑece paşĭ maĭ departe.

— Plécă acum — îĭ ḑise Ricardo — şi lasă-mĕ sĕ-ţĭ dau unŭ sfatŭ: sĕ nu trecĭ nicĭ odată pe lângă gondola mea, décă nu vreĭ sĕ-ţĭ crepŭ capulŭ cu lopata.

Pe când sergentulŭ se depărta bombănindŭ, Fiametta, tremurândŭ încă de emoţiune, ḑise gondolieruluĭ:

— Totdéuna te apucĭ la bătaiă! Şi décă te va omorĭ într'o ḑi cine-va, omŭ rĕutăciosŭ ce eştĭ, cine o sĕ maĭ ia pe Fiametta de nevastă?

— Aĭ dreptate . . . Nu mĕ gândisemŭ la asta! ḑise gondolierulŭ.

— Nu că n'aşŭ găsi pe cine sĕ mĕ ia . . .

— Oh, Fiammina!

— Ş'apoĭ, ţĭ-am maĭ spusŭ d'o sută de orĭ, că nu vreau sĕ fiu nevasta unuĭ bătăuşŭ ca Ricardo, afară numaĭ décă nu te veĭ îndrepta.

— Şi asta-ĭ adevĕratŭ! ḑise colosulŭ scărpinêndu-se în capŭ.

Fiamma făcea pe bosumflata, şi astfelŭ era de o sută de orĭ maĭ frumósă în ochiĭ gondolieruluĭ. S'apropiă de ea cu capulŭ în josŭ şi o întrebă:

— Eştĭ supĕrată pe mine, Fiametta?

— Da, multŭ.

Bunulŭ gondolierŭ oftă aşa de adêncŭ, încâtŭ camerista nu putŭ sĕ nu isbucnéscă în risŭ.

Ricardo ridică capulŭ şi elŭ sĕ riḑă, întrebândŭ:

— Ţĭ a trecutŭ?

Tênĕra femeiă ḑise cu unŭ aerŭ de gingăşiă nespusă:

— Aide, şcĭ bine că te iubescŭ, fiindcă eştĭ îndrăzneţŭ şi tare. Astfelŭ trebue sĕ fiă unŭ bărbatŭ, şi pentru asta vréu sĕ-ţĭ fiu nevastă.

— Ah, Fiametta! ḑise gondolierulŭ asvêrlindŭ bĕneta în aerŭ şi întinḑêndŭ braţele spre fată.

— Oh, oh, maĭ aştéptă, nu 'ţĭ sunt încă nevastă! îĭ ḑise ea puindŭ unŭ degetŭ pe buze.

tulŭ s'ar fi pututŭ aduce la adevĕrŭ, ca sĕ strige: „pater peccavi" şi aşa pe viitorŭ sĕ-i avemŭ pre ambii între combatanţii din şirulŭ nostru naţionalŭ.

Vedemŭ în cele ḑise şi scrise, că pe unulŭ, care în timpŭ de unŭ lungŭ şirŭ de anĭ a statŭ şi stă încă în rêndŭ cu toţĭ anteluptătorii din munţĭ atâtŭ în cele naţionalĭ, câtŭ şi în cele culturalĭ şi economice, şi — încâtŭ i-au permisŭ aptitudinile — totdéuna şi-a împlinitŭ chiemarea ca preotŭ şi românŭ: ilŭ atacă fără cruţare lovindu-lŭ chiarŭ şi în sanctuariulŭ familiei, pe când pe acestŭ atacătoriu nu-lŭ vĕḑurămŭ luptândŭ în şirulŭ celorlalţĭ pe nicĭ unŭ terenŭ.

Reprobămŭ din totŭ sufletulŭ acéstă linią de purtare. Suntŭ grele timpurile în carĭ trăimŭ, cu multŭ mai grele pentru Românii din munţii apusenĭ, asupra cărora suntŭ ţintite privirile celorŭ cu putere discreţionară.

Tisza şi Trefort prin organele lorŭ subalterne de o parte, societatea maghiară de alta au începutŭ deja a rima şi în acestea ţinuturi romantice locuite numai de Românĭ. Discordia între Românii inteligenţĭ, ruina morală şi materială în poporŭ se vĕdŭ a fi armele cu carĭ avemŭ sĕ fimŭ striviţĭ. Concordia completă şi sinceră între inteligenţĭ, luminarea şi ajutorulŭ poporului sĕ fiă pe viitorŭ devisa Româniloru din Munţii apusenĭ şi zadarnice vorŭ rĕmâné tóte încercările cutezătoriilorŭ adversarĭ.*)

Svaviter in modo, fortiter in re.

Munteanulŭ.

Arestarea lui Zalewski.

Suntŭ două lunĭ aprópe de când prefectura poliţiei din Viena a făcutŭ întinse arĕtărĭ pe la tóte autorităţile din străinătate că unŭ funcţionarŭ dela direcţiunea poştelorŭ după ce a sustrasŭ colosala sumă de mai bine de 150,000 fl. a disparutŭ din Viena. Ḑiarele vienese sosite aḑĭ comunică că autorulŭ acelui furtŭ, Filimonŭ Zalewski, a fostŭ arestatŭ Sâmbătă nóptea la orele 11 în New York pe vaporulŭ francesŭ *Champagne* găsin du-se la elŭ 108,000 fl. v. a. Filimonŭ Zalewski numai acum de curêndŭ şi anume cam pe la 13 Iulie stilulŭ nou a părăsitŭ Viena. Pe când prefectura poliţiei din Viena trimetea cu miile circulărĭ prefecturilorŭ poliţieloru în străinătate şi pe când portretulŭ lui era afişatŭ în tóte părţile lumei, în acelaşĭ timpŭ autorulŭ furtului petrecea lângă amanta sa în Viena.

Cum i-a fostŭ cu putinţă lui Filimon Zalewski ca după comiterea faptului sĕ stea pitulatŭ încă două lunĭ în Viena? Étă deslegarea acestei enigme: La 5 Maiu, o guvernantă, Jenny Nathanson, a închiriatŭ dela o femeiă în alŭ III arondismentŭ în Engelgasse Nr. 10 o odăiţă mică şi separată. Tênĕra guvernantă prin purtarea ei deosebită în curêndŭ a atrasŭ atenţiunea celorlalţĭ conlocuitorĭ asupra ei. La începutŭ îşĭ ţiné o servitóre, însĕ dându-i şi acesteia drumulŭ îşĭ făcea ea singură ale casei astfelŭ că nu permitea nimenui, nicĭ chiar factorilorŭ dela poştă ca sĕ între în odăiţa ei. Conlocuitorii din acea casă o mai uitaseră când într'una din ḑile voindŭ sĕ-şĭ plătéscă chiria a schimbatŭ unŭ biletŭ de 1000 fl., v. a. ceea ce a făcutŭ ca ómenii sĕracĭ carĭ locuiau în acea casă sĕ înceapă érăşĭ a o lua la ochĭ şi sĕ vorbéscă despre ea.

Filimon Zalewski, îndată după comiterea faptului, s'a ascunsŭ la amanta lui şi acéstă împrejurare esplică pentru ce guvernanta Jenny Nathanson trăia atâtŭ de retrasă. Zalewski spre a nu puté fi cunoscutŭ şĭ-a rasŭ barba şi mustăţile, s'a îmbrăcatŭ în haine femeescĭ, se sulimenea pe obrazŭ şi numai arareorĭ părăsea casa cu No. 10 ca sĕ se întâlnéscă în localurĭ séu grădinĭ publice cu fratele sĕu sergentulŭ Emil Zalewski. Se pare chiar că elŭ a făcutŭ mai multe probe spre a se deprinde de a umbla deghisatŭ ca femeă.

La 13 Iulie séra, Jenny Nathanson, îmbrăcatŭ elegantŭ, pe obrazŭ cu vĕlŭ desŭ negru, a părăsitŭ locuinţa insoţită de o femeă înaltă, bine îmbrăcată şi de asemenea cu unŭ vĕlŭ negru pe obrazŭ. Ambele femei s'au urcatŭ într'o trăsură cu unŭ calŭ, care le aştepta la pórtă şi s'au dusŭ la gara de vestŭ, unde şĭ-au luatŭ bilete pentru Parisŭ. Femea care însoţea pe Jenny Nathanson nu era decâtŭ însuşĭ Filimon Zalewski, multŭ căutatulŭ autorŭ alŭ furtului dela poştă.

La 14 Iulie s'a presentatŭ la prefectura poliţiei o servitóre cu numele Cecilia Zwiker şi spuse cu unŭ tonŭ iritatŭ că fostulŭ ei amantŭ, sergentulŭ Emil Zalewski, înainte cu câteva ḑile, o înduplecase sĕ-i dea lui *condicuţa* ei împreună cu *permisiunea de călĕtoriă* la America. A împlinitŭ cererea, în urmă însĕ nu 'i se părea lucru curatŭ.

In urma acestei arĕtărĭ, sergentulŭ Emilŭ Zalewski a fostŭ de aprópe supraveghiatŭ şi la 15 Iulie a fostŭ arestatŭ găsindu-se la elŭ o sumă de 31,000 fl. ce o căpĕtase dela frate-sĕu.

Pe basa depunerilorŭ sergentului Zalewski imediatŭ poliţia a făcutŭ o perchisiţiă la casa cu No. 10 şi în locuinţa lui Jenny Nathanson a găsitŭ pe lângă alte lucrurĭ, haine bărbătescĭ şi o părechiă de pantalonĭ de serviciu ai unui funcţionarŭ postalŭ, precum şi nişte mustăţĭ blonde false. Locuinţa a fostŭ pusă sub pază poliţienéscă şi astfelŭ s'a prinsŭ o scrisóre pe care Jenny Nathanson o trimesese stăpânei casei ḑicêndu-i că medicii au consiliat'o sĕ mérgă la vre-o baie şi peste două ḑile va veni sĕ-şĭ ia lucrurile. Scrisórea era a lui Zalewski spre a seduce poliţia şi s'a constatatŭ că era scrisă chiar de mâna lui. Acum numai era nicĭ o îndoială că femeia, care plecase cu Jenny Nathanson dela gara de vestŭ era Filimon Zalewski şi la 19 Iulie când guvernanta numită s'a întorsŭ dela Parisŭ la Viena a fostŭ imediatŭ arestată de poliţiă, care a constatatŭ următórele:

Filimon Zalewski a călĕtoritŭ cu condicuţa servitórei Cecilia Zwiker, pe care i-o dăduse fratele sĕu, sergentulŭ Emil Zalewski, şi însoţitŭ de guvernanta Jenny Nathanson a sositŭ şi a petrecutŭ ḑilele de 14 şi 15 Iulie la Parisŭ, unde a lăpĕdatŭ hainele femeescĭ, a datŭ guvernantei condicuţa servitórei şi i-a luatŭ paşaportulŭ prefăcêndŭ din *Jenny—Iohann*, şi astfelŭ sub numele de Iohann Nathanson a călĕtoritŭ împreună cu amanta lui până la Havre. Aci s'au despărţitŭ şi la 16 Iulie a plecatŭ cu vaporulŭ *Champagne* spre America, ér amanta lui s'a întorsŭ la Viena unde cum amŭ ḑisŭ mai susŭ a fostŭ la 19 Iulie arestată.

Pe când Zalewski se credea în siguritate, poliţia din Viena încă la 19 Iulie a telegrafiatŭ autorităţilorŭ din New-York, care îndată la sosirea vaporului au şi arestatŭ pe Zalewski înainte de a descinde pe teritoriu americanŭ.

*) La acésta corespondenţă respundemŭ în articululŭ de fondŭ. Red.

Raportŭ poliţienescŭ.

Lunĭ înainte de améḑĭ a trecutŭ peste băeţelulŭ de 3 anĭ alŭ fabricantului de căruţe Carl Fritsch unŭ carŭ de povară (chervanŭ), care mergea în trapŭ nebunesce prin uliţa lungă din Braşovulŭ vechiu şi a fostŭ scăpatŭ de o rănire mai gravă numai de curagiósa femee Iosefina Kasper, care-lŭ scóse de sub carŭ.

In strada călugăriţelorŭ totŭ asemenea Lunĭ după améḑĭ o căruţă cu doi cai spăriaţĭ mergea nebunesce prin uliţa Căldărarilorŭ, dĕdŭ peste o vênḑĕtóre de cornurĭ cu numele Rezsey Aron, care era postată în pórta casei d-nei Karolina Waechter (colţulŭ stradei Căldărarĭ şi strada Aţii), îi făcu în bucăţĭ mésa, ajungêndŭ astfelŭ o parte din cornurĭ sub copitele cailorŭ. Cei ce pórtă vina în ambele casurĭ, vorŭ fi aduşĭ înaintea judecătoriei penale. Căruţa cu caii speriaţĭ au fostŭ prinşĭ de unŭ poliţistŭ şi aduşĭ la căpitănatulŭ orăşĕnescŭ.

Avisŭ.

Cu ocasiunea adunărei generale a reuniunei femeilorŭ române din Selagiu ce se va ţiné în Buciumĭ la 4 Aug. c. n. comitetulŭ de bună primire va aranja unŭ balŭ în folosulŭ fondului acelei reuniunĭ, la care pré stimatulŭ publicŭ cu tótă onórea este rugatŭ a participa. Preţulŭ de întrare, de persónă e 1 fl., de familiă 2 fl. Supra-solvirile se primescŭ cu mulţămită, şi se vorŭ evita pe calea ḑiaristică.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

Convocare.

Adunarea generală a despărţĕmêntului XI alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ se va ţiné în ăstŭ anŭ la 4 Augustŭ st. n. 9 óre a. m. în comuna Buciumĭ, la care prin acésta suntŭ învitaţĭ a participa toţĭ membrii şi aceia cărora le ḑace la inimă cultura poporului românŭ, în numĕrŭ câtŭ de mare cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că în acea ḑi se va ţiné totŭ acolo şi adunarea generală a Reuniunei femeilorŭ române Selăgene.

Direcţiunea despărţĕmêntului XI.

Şimleulŭ Silvaniei, 26 Iulie 1887.

Alimpiu Barbolovicìu,
vicariul for. gr.-cat, episc. alŭ Silvaniei
şi directorulŭ desp. XI.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOL, 28 Iulie. — O iradea imperială ordoană trimiterea reserviştilorŭ în patriă.

CONSTANTINOPOL, 28 Iulie. — Guvernulŭ bulgarŭ continuă cu silinţele sale pe lângă Pórtă, pentru ca ea, ca putere suverană, sĕ ia o hotărîre în privinţa alegerei prinţului de Coburg.

Ambasadorulŭ rusŭ Nelidoff a făcutŭ Porţii o comunicare în privinţa Bulgariei, alŭ cărei cuprinsŭ e încă necunoscutŭ.

SOFIA, 28 Iulie. — Emigranţii bulgarĭ s'au rugatŭ sĕ fiă amnestiaţĭ. Stransky a permisŭ la patru emigranţĭ sĕ se'ntórcă în ţéră. Toţĭ emigranţii, afară de cei condamnaţĭ de tribunale, au sĕ fiă amnestiaţĭ.

DIVERSE.

Fără mânĭ. — Intr'o şétră (baracă) pe piaţa lui Hermann în Sibiiu e admirată aḑĭ multŭ o fată, care a născutŭ fără mânĭ. Cu o desteritate şi fineţă deosebită Signorina Augustina lucréză cu piciórele, cóse, igliţéză, împletesce şi scrie frumosŭ.

Duelŭ între chelnĕrĭ. — D-nii chelnerĭ nu voescŭ sĕ fiă mai pe josŭ decâtŭ conţii, baronii, nemeşii etc. când e vorba de »cavalerismŭ.« Dovada a eşitŭ din Seghedinŭ. Chelnĕrulŭ Ebenspanger, care are onóre de a duce pe mésă mâncare la óspeţii ce visitéză birtulŭ stăpânu-sĕu, a provocatŭ în ḑilele acestea la duelŭ pe agentulŭ de chelnĕrŭ Spath. Duelulŭ avea sĕ se facă după améḑĭ pe aşa numita insulă a vrăjitórelorŭ. Când contrarii şi secundanţii lorŭ (totŭ cavalerĭ de şervete) se adunaseră acolo, unulŭ din ei, chelnĕrulŭ Zetyko, ca cel mai »espertŭ« dintre ei, voi sĕ încarce pistólele. Se vede însĕ că a umplea sticla nu e totŭ una cu a umplé paharulŭ, căcĭ pistolulŭ i se descărcà fără veste în mână şi glonţulŭ, care n'a vrutŭ sĕ respecte deosebirea dintre duelanţĭ şi secundanţĭ, îi rupse degetulŭ mijlociu, pe când unŭ alŭ doilea secundantŭ anume Steiner fù rănitŭ la faţă. Chelnĕrii duelanţĭ însĕ, venindŭ prin acestŭ incidentŭ la cunoscinţa că sângele e cu totulŭ altŭ sucŭ decâtŭ celŭ din butoiu, îşĭ perdură polta d'a se omorî şi se 'ntórseră îndĕrĕtŭ la şervetele lorŭ.

Fabrica Krupp. — Friedrich Alfred Krupp, fiiulŭ reposatului întemeietorŭ alŭ vestitei fabrice de arme, a declaratŭ într'unŭ manifestŭ către funcţionarii şi lucrătorii sĕi, că are de gândŭ sĕ conducă mai departe întreprinderea în tótă estinderea ei de până acum.

Furtulŭ dela magasinele Louvre din Parisŭ. — Am reprodusŭ după ḑiarele francese amĕnuntele unui furtŭ comisŭ în magasinele Louvre din Parisŭ de două dómne aristocrate. Ḑiarele ce ne sosescŭ acum din Parisŭ ne comunică, că acéstă scire a causatŭ o emoţiune cu atâtŭ mai adêncă că principala inculpată e princesa de Sagau, născută Seilliere, care aparţine unei familii arhi-milionară

Banĭ prăpădiţĭ. — In fabrica de tutunŭ din Timişóra lucră pe ḑi 14 maşinĭ de ţigărĭ câte 13 óre, în care timpŭ fiecare maşină fabrică cam 13,000 de ţigărĭ. Fabrica de tutunŭ produce decĭ pe ḑi 182.000, pe lună 5,460,000 şi pe anŭ 65,520,000 de ţigărĭ.

Unŭ moşnégŭ din vremea lui Tudor Vladimirescu. I se comunică următórele „Résboiului": „In comuna Flămênda, plasa Blahniţa, judeţulŭ Mehedinţĭ, a încetatŭ din viéţă preotulŭ *Firu* în etate de 120 anĭ. Elŭ până în ultimulŭ momentŭ era în intregimea minţii; puţinŭ îi slăbise vederea, dér totŭ se ocupa cu serviciile sale preoţescĭ, slujindu-se mai multŭ cu memoria. A avutŭ fii de peste 80 de anĭ, nepoţĭ de peste 40 de anĭ şi strănepoţĭ vêrstnicĭ. Putea sĕ mai trăiéscă încă multŭ, dér avêndŭ curiositatea sĕ vaḑă casa unui fiu alŭ sĕu, ce sĕ făcea nouă, a lunecatŭ pe scară, de care lovindu-se greu la cóste, i s'a pricinuitŭ mórtea. Elŭ în timpulŭ lui Tudorŭ Vladimirescu, fiindŭ în puterea vîrstei, l'a urmatŭ în tóte locurile. Ii plăcea libertatea şi a fostŭ esemplu de onestitate în totŭ timpulŭ vieţii sale.

— O sĕ-mĭ fi, dér până atuncĭ ce trebue sĕ facŭ? întrebă gondolierulŭ.

— Sĕ-mĭ spui déc'ai vĕḑutŭ pe tênĕrulŭ seniorŭ Felice Badoer trecêndŭ.

— Nu se póte sĕ fi eşitŭ, fiindcă d'unŭ ceasŭ şi mai bine nu l'am mişcatŭ d'aci şi nu l'am vĕḑutŭ! ḑise Ricardo.

— Bine. Atuncĭ sciu unde sĕ-lŭ găsescŭ. La revedere, dragă Ricardo.

— La revedere, Fiammina.

Fiametta trecuse pragulŭ porţii d'afară a schitului. Se întórse şi trimise lui Ricardo unŭ ultimŭ rĕmasŭ bunŭ cu mâna.

— Şi mai cu sémă sĕ te laşĭ de bătăi! îi ḑise ea.

— Oh, mĕ lasŭ! îi rĕspunse el întinḑênd mâna.

Fiametta găsĭ curêndŭ pe Felice Badoer; ilŭ duse la stăpâna ei, care totŭ sta de vorbă cu podestatulŭ. Convorbirea lorŭ fusese negreşitŭ furtunósă. Martinengo era vênĕtŭ, Veneţia roşiă ca para focului; nările i se umflau, ochii ei marĭ, d'unŭ albastru întunecatŭ, se înegriseră pe câtŭ potŭ sĕ se înegréscă valurile înfuriate ale Adriaticei. Cum zări Veneţia pe Felice Badoer se duse iute la elŭ:

— Ertă-mĕ, îi ḑise ea — că m'am gânditŭ o clipă ca sĕ mĕ înpotrivescŭ Senatului Veneţiei. Am greşitŭ şi mĕ căescŭ. Ecă mâna mea, şi decă vréi s'o primescĭ, Fiica Adriaticei îţĭ jură sĕ fie pentru d-ta o soţiă credinciósă, leală şi devotată.

Felice Badoer sĕ închină până josŭ, pentru ca sĕ sĕrute mâna ce i-se întinsese. Însĕ nu se putŭ opri sĕ nu îşĭ ḑică în gândŭ:

— Este capriţiósă signora! (Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 90
Rentă de hârtiă 5%	87.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 40
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	124 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	81 40
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	112 50
Losurile din 1860	136.75
Acţiunile băncei austro-ungare	889.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	281.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92¼
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	88—	88½
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103½	104¼
» „ „ (5%)	88¾	89¼
» » urban (7%)	102—	103—
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	86½	87¼
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.50

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 28 Iuliu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 56	Vênd.	8 60
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.36
Imperialĭ	»	10.30	»	10.36
Galbenĭ	»	5.86	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 653 — 1887.
a. f. sc. c. d.

Concursŭ.

Acei descendinţĭ legitimĭ de ai foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ alŭ doilea română de graniţă din Ardélŭ Nr. 17., carĭ ar dori sĕ capete din fondulŭ de stipendie din districtulŭ Năsĕudŭ vre unŭ stipendiu orĭ ajutorŭ pro 1887/8 cu începutulŭ dela 1 Septemvre 1887 pentru ca sĕ studieze la vre-o facultate înaltă, la academiă, la preparandiă, la scóla de cadeţĭ etc. orĭ sĕ înveţe ceva măiestriă, se aviséză prin acésta că pentru acestŭ scopŭ au sĕ-şĭ înainteze suplicele la „Comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ" până inclusive la 10 Augustŭ 1887.

Fiă-care suplică trebue sĕ fiă provĕḑută cu:

a) adeverinţă despre originea de grăniţerŭ;

b) carte de botezŭ;

c) testimoniu medicalŭ;

d) testimoniu scolasticŭ după cum cere legea pentru a fi primitŭ cineva la respectiva facultate, scólă orĭ măiestriă, ér suplicanţiĭ la meseriĭ trebue sĕ producă şi contracte încheiate cu maiestriĭ înaintea autorităţiĭ industrialĭ prescrise în lege.

e) testimoniu despre starea materială a părinţilorŭ.

Afară de acestea fiă-care suplicante are sĕ se dechiare în suplică că are orĭ nu are vre-unŭ altŭ stipendiu orĭ ajutorŭ, éră suplicanţiĭ pentru orĭ ce categoriă de scóle, adecă afară de suplicanţiĭ pentru meseriĭ — au sĕ arete şi loculŭ unde doresce a studia.

Stipendiulŭ orĭ ajutorulŭ se póte cere în aceeaşĭ suplică în modŭ eventualŭ şi la o a doua etc. scólă orĭ măestriă. Suplicele ce nu vorŭ întra până la terminulŭ statoritŭ mai susŭ şi nu vorŭ fi ajustate cu tóte documentele şi datele cerute în acestŭ concursŭ — nu se vorŭ considera.

Din şedinţa estraordinară a comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 8 Iuliu 1887.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.**
Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:

Beszterczén, 1887 VII/19

Br. Bánffy Dezső, főispán kir. biztos.

1—3

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra	10.53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clusiu	5.21	—	5 56	
	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orăţii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orăḑii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagü	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clusiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vînţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10.27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4.50
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5.07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ